

Nasze Sprawy

naszepsrawy@toruntv.pl

MIESIĘCZNIK BEZPŁATNY

nr 110 / październik 2019

Ile kosztuje
chaos
przestrzenny?
strony 3-4

Zapraszamy
na spotkania
mieszkańców
strona 7

Kilkadziesiąt lat w MSM. Teraz czas na zasłużony odpoczynek

FOT. TOMASZ DORAWA

FOT. WOJCIECH ZILMANN

20 września odbyło się spotkanie na którym pożegnaliśmy przechodzące na emeryturę nasze koleżanki Danutę Michalską i Mariolę Krelska.

Panie po kilkudziesięciu latach pracy w MSM rozstają się ze Spółdzielnią. Koleżanka Danuta Michalska pracowała od 1981 r. niezmiennie przez 38 lat na stanowisku kierownika klubu „Sobótka”. Pani Mariola Krelska od 34 lat w klubie „Kameleon” w pierwszym okresie jako instruktor kulturalno-oświatowy, a od 2012 r. jako kierownik placówki.

Pani Danuta Michalska i Mariola Krelska to osoby dla których praca była pasją, zaangażowanie w realizację ambitnych planów zasługuje na najwyższe wyrazy uznania. W ramach swoich obowiązków zawodowych realizowały statutowe zadania w zakresie działalności społeczno-kulturalnej naszej Spółdzielni. W klubach osiedlowych organizowały imprezy kulturalno-oświatowe, turystyczne. Współpracowały z placówkami oświatowymi i kulturalnymi miasta Torunia, organizowały wypoczynek dzieci i młodzieży w czasie ferii zimowych i wakacji letnich, integrowały mieszkańców podczas wspólnych wigilii

oraz w sekcjach zainteresowań i klubach hobbystycznych. W uroczystości pożegnania uczestniczyli: Prezydent Miasta Torunia, Zarząd MSM, Przewodniczący Rady Nadzorczej MSM, przedstawiciele instytucji kultury, trenerzy i instruktorzy oraz współpracownicy.

Redakcja

FOT. ARCHIWUM MSM

FOT. TOMASZ DORAWA

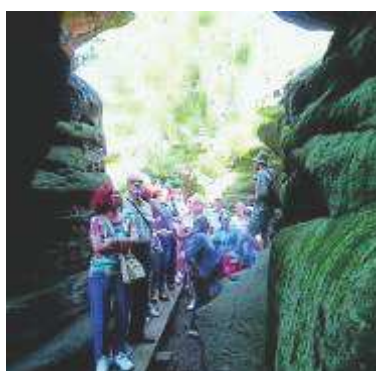
Lato w MSM upłynęło pod hasłem atrakcyjnych wycieczek

Kotlina Kłodzka

Wrocław

Kotlina Kłodzka

Za nami pierwsze po wakacjach posiedzenie Rady Nadzorczej

Głównymi tematami omawianymi podczas wrześniowego (23.09) spotkania Rady Nadzorczej były analizy statystyczno-ekonomiczne.

Rozmawiano między innymi o wodzie, zaległościach w opłatach za użytkowanie lokali oraz o wynikach ekonomicznych i realizacji planu gospodarczo - finansowego za I półrocze 2019 r

Ile zużywamy wody?

Analizą zużycia wody objęto 196 budynków. Średnie zużycie wody miesięczne na osobę w I półroczu br. wynosiło 2,98 m³.

Wszystkie budynki wyposażone są w wodomierze z nakładkami do odczytu radiowego. Analizę przygotowano na podstawie zużycia wody wg wodomierza budynkowego i sumy wskazań wodomierzy mieszkalnych.

Zaległości w opłatach

Kolejną szczegółowo omawianą analizą była analiza zaległości w opłatach za użytkowanie lokali. Po zapoznaniu się z analizą zale-

głości stwierdzono, że nastąpił spadek zaległości zarówno w lokalach mieszkalnych, użytkowych, jak i z tytułu usług TVK.

W okresie I półrocza 2019 r. wystosowano ze wszystkich tytułów 2915 monitów do zapłaty. W omawianym okresie skierowano 62 pozwy do Sadu Rejonowego o zapłatę zaległości oraz 64 wnioski na drogę postępowania egzekucyjnego.

Wyniki ekonomiczne

Rada Nadzorcza jednogłośnie podjęła uchwałę o przyjęciu analizy wyników ekonomicznych i wykonania planu gospodarczego-finansowego MSM za I półrocze br.

Szczegółowo omówiono poszczególne rodzaje działalności Spółdzielni zarówno pod kątem przychodów jak i kosztów.

Udzielono także odpowiedzi na pisma kierowane do Rady Nadzorczej.

Następne posiedzenie Rady Nadzorczej odbędzie się 14 października br. Poprzedzą je spotkania w poszczególnych komisjach.

KONCERTY W CKK JORDANKI W TORUNIU

MICHAŁ BAJOR
Kolor Cafe

Bilety:
biletyna.pl
kupbilecik.pl
ebilet.pl
 Kasa Jordanki
 Księgarnie PWN
 Salony EMPIK

TORUŃ 3.11.2019 18:00

TORUŃ KASIA 25 KOWALSKA
30.11.2019 18:00

BILETY:
biletyna.pl
ebilet.pl
bilety24.pl
kupbilecik.pl
empikbilety.pl
 salony EMPIK
 Kasa Jordanki

ŻYC SIĘ CHCE

alicja
 MAJEWSKA
 WŁODZIMIERZ KORCZ
 Warsaw Opera Quartet

TORUŃ 8.12.2019 18:00 Jordanki

Bilety: biletyna.pl bilety24.pl kupbilecik.pl ebilet.pl
 Kasa Jordanki Księgarnie PWN Salony EMPIK

Nasze Wspólne Sprawy

Ile kosztuje chaos przestrzenny?

Według Polskiej Akademii Nauk chaos przestrzenny w Polsce kosztuje nas 84,3 mld zł rocznie.

Z raportu Komitetu Przestrzennego Zagospodarowania Kraju przy Prezydium PAN wynika, że największymi niedociągnięciami obecnego systemu są wadliwe, rozdrobnione plany miejscowe i „rujnujące przestrzeń” decyzje o warunkach zabudowy. W latach 2003-2017 wydano ponad 2 mln takich decyzji. „Ok. 60 proc. dotyczyło mieszkalnictwa. Orzecznictwo odnośnie tych decyzji jest bardzo liberalne, a nadużycia związane z niewłaściwą interpretacją zasady dobrego sąsiedztwa są jedną z głównych przyczyn pogłębiania się chaosu przestrzennego. Szacuje się, że około połowy domów jednorodzinnych w Polsce buduje się na podstawie decyzji WZ” - podaje raport.

Nieprzemysłana gospodarka przestrzenna prowadzi

do tego, że bilans jej kosztów jest ujemny. Jak tłumaczył prof. Przemysław Śleszyński, jeden z autorów raportu, podczas konferencji na ten temat w NIK (marzec 2019) do każdego planu miejscowego gmina powinna sporządzić prognozę skutków finansowych. „Efekt jest taki, że w tych prognozowanych skutkach - mamy dane dla 3/4 gmin - jest ta prognoza ujemna - minus 40 mld zł” - wskazał. Zwracał też uwagę na to, jak w sposób niekontrolowany poszerzają się terytoria miast. „W Polsce charakterystyczne jest to, że rozlewają się nie tylko wielkie miasta, Warszawa, Poznań, Trójmiasto, Kraków, ten chaos przestrzenny zszedł na niższe poziomy” - mówił Śleszyński.

Zdaniem naukowców chaos przestrzenny to szereg wydatków związanych z budową odpowiedniej infrastruktury, nadmiernymi dojazdami do pracy czy roszczeniami odszkodowawczymi. Jak mówił

Śleszyński, zwłaszcza to ostatnie jest „tykającą bombą zegarową”. Wszystkie koszty, związane z osadnictwem i infra-

strukturą techniczną, transportem i mobilnością, rolnictwem czy rynkiem nieruchomości wynoszą zgodnie z raportem ok. 84,3 mld zł rocznie.

Prof. Tadeusz Markowski przekonywał, że system planowania na poziomie gminnym powinien być współzależny z planowaniem na poziomie wojewódzkim i krajowym. Opowiedział się też za zatrzymaniem wydawania decyzji o warunkach zabudowy. „Powinny wygasnąć w ciągu dwóch lat bez odszkodowania” - dodał.

Z kolei dr Adam Kowalewski podkreślał, że konieczne jest uruchomienie publicznej debaty, która uświadomi społeczeństwu, że w związku z nieprzemysłanym planowaniem przestrzennym ponosi ono straty, również te środowiskowe. „Smog będzie nam dalej towarzyszył, jeśli będziemy mieli rozproszoną zabudowę” - podkreślił Kowalewski.

Także w ocenie szefa NIK Krzysztofa Kwiatkowskiego „Polska przestrzeń jest źle zarządzana, a chaos i brak ładu przestrzennego negatywnie wpływają na szeroko rozumianą jakość życia mieszkańców”.

Jak wskazuje Najwyższa Izba Kontroli 84,3 mld zł jest to pięciokrotnie więcej, niż zapla-

nowane w ustawie budżetowej na ten rok wydatki na szkolnictwo wyższe. Wśród tej kwoty 20,5 mld zł to koszt infrastruktury rozproszonej zabudowy, 12,6 mld zł pochłania ochrona środowiska i zdrowia, 31,5 mld zł to koszty nadmiernie wydłużonych dojazdów do pracy i szkoły. Najwyższa Izba Kontroli już w raporcie z 2017 roku informowała, że funkcjonujący system planowania i zagospodarowania przestrzennego nie zapewnia racjonalnego gospodarowania przestrzenią. Wśród skutków złego zarządzania przestrzenią NIK wymienia niekontrolowaną urbanizację, lokowanie inwestycji na obszarach zagrożony powodzią, dewastację ładu przestrzennego, brak pełnej ochrony zabytków przyrody oraz niską ocenę atrakcyjności polskich miast dla inwestorów.

Naukowcy z PAN zaapelowali do rządu o rozwiązanie problemu kryzysu przestrzennego w Polsce. Wśród rozwiązań wskazywali na wprowadzenie standardów urbanistycznych, czy powiązanie planowania w każdym aspekcie z prognozami liczby ludności.

Raport PAN zrealizowano w latach 2016-2018, a w pracach nad nim wzięło 27 ekspertów z całego kraju.

Na podstawie: PAP

KOSZTY I STRATY BEZŁADU PRZESTRZENNEGO (cz. I)

Reforma gospodarki przestrzennej będzie możliwa, jeśli społeczeństwo zrozumie, jak fatalne są skutki niekontrolowanej urbanizacji, jak ogromne są ich koszty społeczne i gospodarcze.

Z Udokumentowane w Studiach T.3, 2018 koszty chaosu wynoszą 84,3 mld zł rocznie. Największą część - 31,5 mld, stanowią koszty obsługi transportowej. Relatywnie wysokie są straty osadnictwa i infrastruktury technicznej - 20,5 mld zł. Pozostałe trzy kategorie: rolnictwo, rynek nieruchomości oraz środowisko przyrodnicze wygenerowały 32,3 mld zł kosztów. Jest to minimalny pułap kosztów bezładu - w rzeczywistości są one o wiele wyższe. Dane te są wynikiem pracy jedenastu zespołów; przykładowo pokazano poniżej podsumowania prac w czterech dziedzinach.

Straty społeczne i gospodarcze w dziedzinie osadnictwa są efektem niezadowolającego stanu obsługi infrastruktury

społeczną i techniczną. Wynika to z wadliwej, ekstenzywnej i nieracjonalnej struktury przeznaczenia oraz zagospodarowania terenów. Do rozproszonej i chaotycznej zabudowy oraz osiedli gmina nie jest w stanie doprowadzić (i utrzymać) dróg, wodociągów, kanalizacji oraz sieci energetycznych. Również zapewnienie odpowiedniego standardu obsługi komunikacyjnej i usługowej jest niemożliwe ze względu na wysokie koszty. Pod względem gospodarczym oznacza to wyższe wydatki i niższą atrakcyjność inwestycyjną, pod względem społecznym - niski standard życia, a pod względem przyrodniczym - zanieczyszczenie środowiska naturalnego. Niska efektywność ekonomiczna osadnictwa wynika również z braku koordynacji układów osadniczo-funkcjonalnych - oddalenia od siebie miejsc zamieszkania, pracy i usług. Ma to również skutki społeczne. Na nowo zabudowanych, niepowiązanych ze sobą funkcjonalnie te-

renach następują zbyt szybkie zmiany społeczne, niepozwalające na tworzenie się prawidłowych relacji, więzi międzyludzkich i lokalnej tożsamości.

W urbanistyce, lokalizowanie zabudowy na obszarach o funkcjach rolniczych oraz brak scaleń rodzą często absurdalną tak zwaną urbanistykę „narolną”, odzwierciedlającą podziały własnościowe.

Straty w dziedzinie transportu są dobrze udokumentowane. Chaos jest źródłem wzrostu transportochłonności, równocześnie wzrost natężenia ruchu i budowa nowej infrastruktury przyczynia się w dużym stopniu do pogłębiania tego chaosu. Obecnie w Polsce mamy do czynienia ze wzrostem mobilności dziennej, co wprost przekłada się na potrzeby transportowe. Szczególnym dużym problemem jest niedopasowanie miejsc pracy i zamieszkania. Wzrost mobilności powoduje wzrost natężenia ruchu i pracy przewozowej. W 2016 r. według danych GUS

przewieziono 1,8 mld ton ładunków, co w porównaniu z 2005 r. stanowiło przyrost o 33%. Jeszcze silniej w tym okresie wzrosła praca przewozowa - o 69%, z czego w transporcie samochodowym aż o 254%. Chaos przestrzenny powoduje zwiększenie popytu na transport również z powodu nieuporządkowania lokalizacji różnych funkcji.

Straty społeczne i gospodarcze wywołane przez chaos przestrzenny na rynku nieruchomości są trudne do oszacowania. Wynika to z niestałości funkcji wymiany, która jest jego podstawową rolą. Szacowanie kosztów jest trudne również z racji na dynamikę poszczególnych zdarzeń w czasie, np. transakcji kupna i sprzedaży, ewolucji praw właścicielskich, kształtowania się cen, relacji popytu i podaży, wrażliwości na zmiany prawne i koniunkturę.

Według ostatnich badań bezpośrednie i pośrednie skutki bezładów przestrzennych na rynku nieruchomości generują

FOT. SEAWOMIR KOWALSKI

skutki ekonomiczne: niepewność inwestycyjną, brak roszczeń przysługujących właścicielom z tytułu spadku wartości nieruchomości, spekulacje gruntami, utratę wpływów gmin z opłaty planistycznej, utratę rekompensaty należnej z tytułu wyłączenia, powodująca straty w dochodach budżetów gmin. Nadpodaż gruntów

budowlanych stwarza możliwość wystąpienia „bańki spekulacyjnej”, załamania na rynku nieruchomości i spadek wartości nieruchomości. Wywołują też skutki społeczne: konflikty funkcjonalno-przestrzenne i zanik więzi społecznych. (...)

Adam Kowalewski, Tadeusz Markowski. Cią dalszy w kolejnym wydaniu gazetki „Widok ze Skarpy”.

8.10. WT. 18:30
Wernisaz wystawy fotografii
KUJAWSKO POMORSKIE PRESS FOTO
Pod patronatem Marszałka Województwa
Kujawsko-Pomorskiego Piotra Calbeckiego
Caleria Artus / Finisaz wystawy 26.10.
WSTĘP WOLNY

12.10. SOB. 13:00
ART-LAB - warsztaty*

13.10. NDZ. 18:00
KWARTET - spektakl
**J. Frycz / A. Grabowski
M. Grabowski / J. Peszek**
Pod patronatem Prezydenta Miasta Torunia
Michała Zaleskiego
BILETY

15.10. WT. 19:00
**WOJTEK MAZOLEWSKI QUINTET
KOMEDA**
BILETY

18.10. PT. 19:00
ALEKSANDER DĘBICZ
BILETY

19.10. SOB. 13:00
ART-LAB - warsztaty*

23.10. ŚR. 19:00
MITCH & MITCH
BILETY

25.10. PT. 20:00
SÓLEY
BILETY

26.10. SOB. 13:00
ART-LAB - warsztaty*

30.10. ŚR. 18:30
KATARZYNA PAKOSIŃSKA
spotkanie
WSTĘP WOLNY

03.11. ND. 18:30
ROMA GAŚIOROWSKA
spotkanie
WSTĘP WOLNY

06.11. ŚR. 19:00
AGATA KARCZEWSKA
BILETY

18.11. PN. 18:30
JACEK BRACIAK
spotkanie
WSTĘP WOLNY

23.11. SO. 13:00
ART-LAB - warsztaty*

23.11. SO. 18:00
Koncerty Showcase
**MYRRA RÓŚ / Islandia/
SAMOAJA / Finlandia/
WSTĘP WOLNY**

24.11. ND. 18:00
Koncerty Showcase
**ZAGI / Polska/
CHRIS NOAH / Łotwa/
WSTĘP WOLNY**

27.11. ŚR. 19:00
SORRY BOYS
BILETY

28.11. CZW. 19:00
**PIOTR BUKARTYK
& AJAGORE**
Pod patronatem Starosty
Marka Olszewskiego
BILETY

KONCERTY 31.12.2019 r.
SYLWESTROWE wtorek 17:00 i 20:00

BILETY
artus.torun.pl
Rynek Staromiejski 6
56 655 49 29
bilety@artus.torun.pl
**WSZYSTKIE WYDARZENIA
ODBYWAĆ SIE BĘDĄ
W DWORZE ARTUSA**
KASA BILETOWA CZYNNĄ:
czw. w godz. 13:00-19:00
oraz godzinie przed
wydarzeniem
biletowany m

*Bezpłatne wejściówki
od 04.10. w kasie
Dworu Artusa i na
artus.torun.pl

W programie mogą
nastąpić zmiany

#wdworzedziejesie
#artusfestival

**ARTUS
2019 FESTIVAL**

BASIA 25.11.2019 r.
KONCERT **poniedziałek 19:00**
Aula UMK

Mecenasi:

Partner główny:

Partner honorowy:

Sponsorzy:

Partner hotelowy:

Patroni medialni:

Współpraca:

Fundusze Europejskie Program Regionalny

Rzeczpospolita Polska

Województwo Kujawsko-Pomorskie

Unia Europejska Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego

WSPÓŁFINANŚOWANY ZE ŚRODKÓW EUROPEJSKIEGO FUNDUSZA ROZWOJU REGIONALNEGO W RAMACH REGIONALNEGO PROGRAMU OPERACYJNEGO W OBLASZCZYNY Kujawsko-Pomorskiej NA LATA 2014-2020

Stypendia naukowe dla zdolnych

Nawet 500 złotych miesięcznie mogą otrzymać utalentowani i pracowici uczniowie kujawsko-pomorskich szkół w ramach marszałkowskich programów stypendialnych. Na wsparcie przyznawane na dziesięć miesięcy może liczyć 2 tysiące uczniów. Nabór wniosków na stypendia w roku szkolnym 2019/2020 trwa do 30 września. Zapraszamy do składania wniosków.

Prymus Pomorza i Kujaw

Pomysł przyznawania stypendiów powstał z myślą o uczniach, którzy uzyskują dobre wyniki w nauce z przedmiotów przyrodniczych, informatycznych, matematyki, języków obcych oraz przedsiębiorczości. Marszałkowskie stypendia (w wysokości od 200 do 500 zł miesięcznie) otrzymują uczniowie starszych klas szkół podstawowych oraz zawodowych, branżowych, liceów i techników. W ciągu trzech edycji programu z tej pomocy skorzystało ponad 4 tysiące najzdolniejszych młodych ludzi. W nowym roku szkolnym wsparcie otrzyma 800 osób.

Humanisci na start!

Nie zapominamy też o młodych mieszkańcach regionu, którzy osiągają bardzo dobre wyniki z przedmiotów humanistycznych. Chodzi o uczniów z klas VII i VIII podstawówek oraz liceów ogólnokształcących, którzy z historii i języka polskiego uzyskali średnią co najmniej 4,5 oraz są laureatami lub finalistami ogólnopolskich olimpiad z przedmiotów humanistycznych albo konkursów organizowanych w naszym regionie. W roku szkolnym 2018/2019 comiesięczne stypendium otrzymało 366. W nowym roku szkolnym zdecydowaliśmy o przyznaniu stypendium dla większej ilości osób niż w roku ubiegłym. Comiesięczne wsparcie w wysokości od 200 do 400 zł może otrzymać 700 młodych ludzi.

Urząd Marszałkowski przygotowuje w tym roku stypendia dla 2 tysięcy zdolnych uczniów. Na zdjęciu marszałek województwa Piotr Całbecki na inauguracji roku szkolnego 2019/2020 z Zespołem Szkół nr 2 w Brzeźcu Kujawskim (powiat włocławski). Fot. Andrzej Gołński

Prymusi Zawodu Kujaw i Pomorza

Program wsparcia adresowany jest do utalentowanych uczniów klas drugich i wyższych techników i szkół zawodowych w regionie. Środki z projektu „Prymusi Zawodu Kujaw i Pomorza” mają pomóc w kształceniu potrzebnych na rynku pracy specjalistów. Stypendia (od 200 do 500 zł miesięcznie) w roku szkolnym 2018/2019 otrzymało 500 uczniów. W nowym roku szkolnym odbierze je taka sama liczba uczniów.

JAK APLIKOWAĆ O STYPENDIUM:

nabory wniosków do 30 września, potrzebne dokumenty: wniosek o przyznanie stypendium dostępny na stronie projektu, zaświadczenia lub dokumenty potwierdzające osiągnięcia w konkursach lub olimpiadach, kopia świadectwa szkolnego, wydruk elektronicznej wersji wniosku uzupełniony o podpisy wraz z dokumentami można składać osobiście lub przesać drogą pocztową na adres Urzędu Marszałkowskiego Województwa Kujawsko-Pomorskiego w Toruniu (plac Teatralny 2, 87-100 Toruń).

Więcej informacji na edukacja.kujawsko-pomorskie.pl, a także:

Prymus Pomorza i Kujaw – prymus.kujawsko-pomorskie.pl, tel. 668 506 961, 883 326 609 oraz 668 507 768,
Humanisci na start – humanisci.kujawsko-pomorskie.pl, tel. 883 359 314 oraz 883 353 678,
Prymusi Zawodu Kujaw i Pomorza – zawodowyprymus.kujawsko-pomorskie.pl, tel. 571 293 087, 784 995 076 oraz 795 475 365.

Bezpłatne szkolenia językowe

Zapraszamy mieszkańców województwa kujawsko-pomorskiego do uczestnictwa w marszałkowskich szkoleniach językowych z języków angielskiego, niemieckiego i francuskiego. Na chętnych czeka prawie 7 tysięcy miejsc. Zapisy za pomocą formularza zgłoszeniowego na stronie internetowej www.projektmowiszmasz.pl.

Na osoby zainteresowane nauką języka obcego czeka 7 tysięcy bezpłatnych miejsc szkoleniowych. Fot. Jacek Smarz

- Zdobywanie nowych umiejętności to inwestycja we własną przyszłość. Samorząd województwa przykłada dużą wagę do jakości kształcenia i czyni wiele, by umożliwić mieszkańcom naszego regionu, chcącym podnosić kluczowe kompetencje, odpowiednie warunki do wykorzystania ich potencjału – mówi marszałek Piotr Całbecki.

Szkolenia w ramach projektu przeznaczone są dla osób powyżej 18 roku życia, które należą do jednej z trzech grup:
- osób z wykształceniem maksymalnie średnim,
- osób z niepełnosprawnością (bez względu na poziom wykształcenia),
- osób powyżej 50 roku życia (bez względu na poziom wykształcenia).

Z udziału w projektach wyłączone są osoby, które prowadzą działalność gospodarczą. Udział w zajęciach jest bezpłatny.

Jedyny koszt, jaki ponoszą uczestnicy, to koszt zakupu podręczników. W czasie 180-godzinnych szkoleń (po 4 godziny lekcyjne tygodniowo) uczestnicy przygotowują się do egzaminu, po którym otrzymają certyfikat potwierdzający zdobycie określonego poziomu biegłości językowej (zgodnie z Europejskim Systemem Opisu Kształcenia Językowego), np. TOEIC, WiDaF, TFL. Od października zajęcia odbywać się będą w:

Bydgoszczy (w siedzibie Wyższej Szkoły Bankowej, Wyższej Szkoły Gospodarki, Wojewódzkiej i Miejskiej Bibliotece Publicznej i siedzibie firmy Training House),
Toruniu (w siedzibie Akademii Nauk oraz w Wyższej Szkole Bankowej),
Inowrocławiu (na Wydziale Zarządzania i Nauk Społecznych Wyższej Szkoły Gospodarczej i siedzibie Fundacji Ekspert),
Włocławku (w szkole językowej Greenwich i Imperium Wiedzy),
Szubinie (Szkoła Podstawowa nr 1),
Nakle nad Notecią (w siedzibie Training House, ul. Gimnazjalna 4),
Brodnicy (w szkole językowej Speakland, ul. Mostowa 14),
Sępólnie Krajeńskim (w Centrum Kultury i Sztuki, ul. Kościuszki 4).

W najbliższym czasie planowane jest uruchomienie grup zajęciowych w Grudziądzu, Kowalu (powiat włocławski), Skępem (powiat lipnowski), Lipnie, Żniniu i Tucholi. Zajęcia mogą odbywać się w każdym z miast powiatowych, jeśli zbierze się minimalna liczba chętnych, czyli 9 osób. Szkolenia finansowane są ze środków Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego i budżetu województwa. Projekt Urzędu Marszałkowskiego realizuje Regionalny Ośrodek Edukacji Ekologicznej w Przysieku i firmą Training House. Całkowita wartość przedsięwzięcia wynosi 29,2 miliony złotych, a dofinansowanie ze środków unijnych w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020 to 26,3 miliona złotych.

Więcej informacji i zapisy: projektmowiszmasz.pl, e-mail: zapisy@projektmowiszmasz.pl, tel. 507 927 366.

KONKURS - POKAŻ REGION NA ZDJĘCIACH!

Zapraszamy do uczestnictwa w konkursie fotograficznym dla mieszkańców „Kujawsko-Pomorskie: podoba mi się”. Do 15 listopada można nadsyłać prace prezentujące efekty projektów zrealizowanych dzięki wsparciu w ramach naszych regionalnych programów operacyjnych. Zwycięzcy otrzymają po 2 tysiące złotych. Nagrody za drugie i trzecie miejsce wyniosą odpowiednio: 1,5 tysiąca złotych i tysiąc złotych. 800 złotych otrzyma autor wyróżnionej pracy.

Nadsyłane w konkursie fotografie powinny prezentować zmiany, które nastąpiły w naszym województwie dzięki realizacji projektów współfinansowanych i finansowanych w ramach dwóch regionalnych programów operacyjnych województwa kujawsko-pomorskiego: na lata 2007-2013 oraz na lata 2014-2020. Lista projektów znajduje się na stronie internetowej promującej fundusze europejskie w województwie kujawsko-pomorskim: www.mojregion.eu w zakładce – Mapa dotacji. Każdy autor może nadesłać do konkursu jedną pracę, a może nią być pojedyncza fotografia lub fotoreportaż liczący od trzech do pięciu zdjęć. Fotografie, wykonane w dowolnej technice, muszą zostać dostarczone w formie elektronicznej (na płycie CD lub DVD). Zdjęcia powinny być w rozdzielczości 300 dpi wymiarze dłuższego boku nie mniejszym niż 4000 px. Prace konkursowe należy dostarczyć osobiście lub wysłać na adres: Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko-Pomorskiego, plac Teatralny 2, 87-100 Toruń (Departament Promocji) do 15 listopada 2019 r., z dopiskiem „Konkurs fotograficzny Kujawsko-Pomorskie: podoba mi się!”. Decyduje data wpływu prac do organizatora lub – w przypadku wysyłki – data stempla pocztowego.

REPERTUAR

Październik 2019

10 '19

www.teatr.torun.pl

SEZON ————— 2019 ————— 2020

poniedziałek		7.10	14.10	14:00 Akademia Seniora foyer I piętra	21.10	28.10				
wtorek	19:00 Antygona w Nowym Jorku scena na zapleczu	1.10	11:00 Tango duża scena 19:00 Antygona w Nowym Jorku scena na zapleczu	8.10	19:00 Napis scena na zapleczu	15.10	19:00 Natan mędrzec * duża scena	22.10	9:00 Dwanaście miesięcy duża scena 12:00 Dwanaście miesięcy duża scena	29.10
środa	19:00 Antygona w Nowym Jorku scena na zapleczu	2.10	19:00 Antygona w Nowym Jorku scena na zapleczu	9.10	19:00 Napis scena na zapleczu	16.10		23.10	11:00 – pożegnanie tytułu – Dwanaście miesięcy duża scena	30.10
czwartek	19:00 Antygona w Nowym Jorku * scena na zapleczu	3.10	19:00 Koncert marzeń duża scena	10.10	19:00 Napis * scena na zapleczu	17.10	19:00 W co się bawić? * scena na zapleczu	24.10		
piątek	19:00 Tango duża scena	4.10	19:00 Koncert marzeń duża scena	11.10	20:00 Łoża Kopernika Kawiarnia Wejściówka	18.10	19:00 W co się bawić? scena na zapleczu	25.10		
sobota	19:00 Tango * duża scena	5.10	19:00 Koncert marzeń ^{TIR} duża scena	12.10	18:00 Natan mędrzec duża scena	19.10	19:00 W co się bawić? scena na zapleczu	26.10		
niedziela	19:00 Antygona w Nowym Jorku scena na zapleczu	6.10	11:00 Niedziela w teatrze foyer I piętra 19:00 Koncert marzeń * duża scena	13.10	18:00 Natan mędrzec * duża scena	20.10	19:00 W co się bawić? scena na zapleczu	27.10		

* pierwszy 10 widzów kupując 1 bilet normalny na przedstawienie oznaczone *, drugi otrzymuje za 1 zł

^B spektakl z audiodeskrypcją prosimy o zgłoszenie w Biurze Obsługi Widzów potrzeby skorzystania z audiodeskrypcji do dnia 14 października 2019

^{TIR} zapewniamy bezpłatną opiekę nad dziećmi podczas spektaklu

Dyrekcja zastrzega sobie prawo do wprowadzenia zmian w repertuarze.

Teatr Horzycy

PLAC TEATRALNY 1
87-100 TORUŃ
www.teatr.torun.pl

rezerwacja biletów:
biuro obsługi widzów
56 622 55 97, 56 654 90 74
kasa biletowa 56 622 30 70

GAZETA wyborcza

Bilety ²⁴
www.bilety24.pl

Spotkania z mieszkańcami

Zarząd Młodzieżowej Spółdzielni Mieszkaniowej w Toruniu zaprasza na spotkanie mieszkańców.

Osiedla CHROBREGO, DEKERTA I ANTCZAKA

- Dnia 15 października 2019 roku o godz. 17.00 w Klubie „Sobótka” przy ul. Wojska Polskiego 43/45 w Toruniu.

Osiedla LELEWELA, KOŁĄTAJA I JAR

- Dnia 16 października 2019 roku o godz. 17.00 w Klubie

„Kameleon” przy ul. J. Tuwima 9 w Toruniu.

Osiedla MŁODYCH, KOCHANOWSKIEGO I LETNIA

-Dnia 21 października 2019 roku o godz. 17.00 w Klubie „Kameleon” przy ul. J. Tuwima 9 w Toruniu.

Porządek spotkania:

1. Wystąpienie Przewodniczącego Rady Nadzorczej Młodzieżowej Spółdzielni Mieszkaniowej.

2. Wybór przewodniczącego spotkania.

3. Wystąpienie Prezesa Zarządu Młodzieżowej Spółdzielni Mieszkaniowej i przedstawienie informacji o projekcie planu zadań remontowych na rok 2020.

4. Przedstawienie informacji o planach inwestycyjnych na rok 2020.

5. Bezpieczeństwo zamieszkiwania - przeglądy budynków.

6. Rekomendacja projektów składanych w ramach Budżetu Obywatelskiego na rok 2020.

7. Dyskusja.

8. Zakończenie spotkania. (red)

FELIETON MIESZKAŃCA

Nadeszła jesień

Po tak upalnym lecie z przyjemnością wejdzimy w porę jesienną. To schyłek już czasu naturalnych witamin, dojrzałych owoców i warzyw.

Październik to miesiąc zdrowia więc korzystajmy z badań profilaktycznych i szczepień przeciwko grypie.

Z mocą zdrowia, radością i w pełnej integracji bawiliśmy się na corocznym „Spółdzielczym popołudniu”.

Jesienią ruszajmy się, poprawiajmy kondycję, spotykajmy na zajęciach w klubach osiedlowych. Jesieni kolorowej Państwu życzę!

JAKUB WIŚNIEWSKI
(MIESZKANIEC MSM)

Młodzieżowa Spółdzielnia Mieszkaniowa i Klub Kameleon zapraszają na recital:

„PURPUROWE SKRZYPCY”

- 5 października (sobota), godz. 18.00, sala kameralna CKK JORDANKI

Na „purpurowych skrzypcach” rozbrzmiewać będzie repertuar klasyczny, romantyczny i dwudziestowieczny, także filmowy. Wystąpią: Elizabeth Pitcairn - skrzypce (posiadaczka Czerwonego Mendelsso-hna Stradivariusa z 1720 roku), Louise Thomas - fortepian. Prowadzenie: Małgorzata Lisecka.

W programie: L. van Beethoven - V Sonata F-dur op. 24 „Wiosenna”, J. Corigliano - „The Red Violin Chaconne”, C. Saint-Saëns - „I Sonata d-moll op. 75”, G. Dinicu (arr. J. Heifetz) - „Hora Staccato”, J. Williams - „Lista Schindlera”, P. Sarasate - „Zigeunerweisen”.

**Bilety- 25zł/os. do nabycia w klubie „Kameleon”
ul Tuwima 9,
Tel. (56) 6225664 w. 50
lub 697707048**

FOT. MARI PRAS.

TANIEC dla każdego

**PIERWSZE SPOTKANIE TANECZNE I ZAPISY DO GRUP w Klubie „Sobótka”
Toruń, ul. Wojska Polskiego 43/45**

DOROŚLI

18 września (środa) godz. 18.15

W programie:
walc, tango, blues, disco, rock and roll, salsa i inne tańce

DZIECI (5-12 lat)

16 września (poniedziałek) godz. 17.00

W programie:
układy dyskotekowe, rock and roll, samba, cha cha i inne tańce

Informacje:

**SZKOŁA TAŃCA „ir”
Jolanta Wońska – Toruń
tel. 505 217 957
www.wońska-taniec.pl**

Jolanta Wońska – Dyplomowany Nauczyciel Królewskiego Towarzystwa Nauczycieli Tańca Wielkiej Brytanii, Członek Polskiego Zawodowego Stowarzyszenia Taneczniczego (PZST).

Młodzieżowa Spółdzielnia Mieszkaniowa w Toruniu i Klub Kameleon zapraszają na koncert

„HALKA FILMOWA”

15 listopada (piątek), godz. 19.00, Aula UMK

W programie: S. Moniuszko - Halka wraz z projekcją filmu Halka z 1929 r. Wystąpią: Marcelina Beucher - sopran, Mariusz Godlewski - baryton, Jury Horodecki - tenor, Adam Banaszak - dyrygent, Toruńska Orkiestra Symfoniczna.

**Bilety- 30zł/os. do nabycia w klubie „Kameleon”
ul. Tuwima 9,
tel. (56) 6225664 w.50
lub 697707048**

FOT. GRZEGORZ OLIKOWSKI

Służebności gruntowe – część trzecia

Marek Kozłowski, Radca Prawny

W ostatnich artykułach przedstawiono zagadnienie służebności gruntowej. Kontynuując tę tematykę poniżej zaprezentowane zostaną kolejne dotyczące tego zagadnienia regulacje prawne zawarte w ustawie z dnia 23 kwietnia 1964 roku Kodeks cywilny (Dz.U.2018.1025 - tekst jednolity).

Jak wskazano w dwóch poprzednich artykułach nieruchomości może zostać obciążona na rzecz właściciela innej nieruchomości tzw. służebnością gruntową (np. służebnością drogi koniecznej). Zgodnie natomiast z art. 292 Kodeksu cywilnego (k.c.) służebność gruntowa może być nabyta także przez zasiedzenie lecz tylko w wypadku, gdy polega na korzystaniu z trwałego i widocznego urządzenia. W takiej

sytuacji stosuje się odpowiednio przepisy o nabyciu własności nieruchomości. Trwałe i widoczne urządzenie musi być natomiast wynikiem świadomego i pozytywnego działania ludzkiego, w celu przystosowania gruntu obciążonego jako drogi, na przykład utwardzenie szlaku drożnego, budowa mostów, nasypy, groble, kolejka napowietrzna (Kidyba Andrzej (red.), Kodeks cywilny. Komentarz. Tom II. Własność i inne prawa rzeczowe, wyd. II, Opublikowano: LEX 2012).

Co ważne, służebność gruntowa wygasa wskutek niewykonywania przez lat dziesięć. Jeżeli treść służebności gruntowej polega na obowiązku nieczynienia, przepis powyższy stosuje się tylko wtedy, gdy na nieruchomości obciążonej istnieje od lat dziesięciu stan rzeczy sprzeczny z treścią służebności (art. 293 k.c.).

Ponadto, jak stanowi art. 294 k.c. właściciel nieruchomości obciążonej może żądać zniesienia służebności gruntowej za wynagrodzeniem, jeżeli wskutek zmiany stosunków służebność stała się dla niego szczególnie uciążliwa, a nie jest konieczna do prawidłowego korzystania z nieruchomości władnącej. W orzecznictwie doprecyzowano stosowanie powyższych przesłanek poprzez wskazanie, że „zmiana powinna dotyczyć sfery gospodarczej i musi pozostawać w związku przyczynowym z wytworzeniem się stanu rzeczy szczególnie uciążliwego dla właściciela nieruchomości obciążonej”. Nadto „zmianą stosunków w rozumieniu art. 294 k.c. jest zarówno zmiana okoliczności związanych z wykonywaniem konkretnej służebności gruntowej, jak i ogólna zmiana stosunków społeczno-gospodarczych”. Zmiana li tylko w za-

kresie stosunków osobistych między właścicielem nieruchomości obciążonej a właścicielem nieruchomości władnącej nie mieści się w zakresie przedmiotowym takowej zmiany. Co więcej, szczególna uciążliwość w zmienionych warunkach powinna pozostawać w związku z naturą służebności, a nie sposobem jej wykonywania (Fras Mariusz (red.), Habdas Magdalena (red.), Kodeks cywilny. Komentarz. Tom II. Własność i inne prawa rzeczowe (art. 126-352), Opublikowano: WKP 2018).

Jeśli natomiast służebność gruntowa utraciła dla nieruchomości władnącej wszelkie znaczenie, właściciel nieruchomości obciążonej może żądać zniesienia służebności bez wynagrodzenia (art. 295 k.c.). Przesłanką zniesienia służebności (art. 295 k.c.) może być ustalenie, że służebność nigdy nie miała znaczenia dla nieruchomości władnącej

(wyrok Sądu Najwyższego z dnia 12 grudnia 2000 roku, V CKN 163/00).

**JEŚLI CHCESZ
BEZPIECZNIE I KORZYSTNIE
SPRZEDAĆ MIESZKANIE
BEZ PROWIZJI**

zgłoś się do nas

Spółdzielcze Biuro Nieruchomości

ul. Tuwima 9, tel. 56 637 18 18, kom. 693 07 18 18

www.msm-torun.pl

BIURO OBSŁUGI INTERESANTÓW
tel. 56 622 41 15, wew. 20

SPRZEDAŻ LOKALI: tel. 56 622 41 15, wew. 65
fax 56 662 74 02

BIURO REKLAMY: ul. Gałczyńskiego 31
tel. 56 658 11 75

SEKRETARIAT MSM,
ul. Tuwima 9
tel. 56 622 41 15, 56 691 81 15,
fax 56 622 59 15

POGOTOWIE TECHNICZNE MSM
tel. 56 623 07 28,
godz. 15.00-22.00 (w dni robocze),
10.00-22.00 (w dni wolne)

POGOTOWIE DŹWIGOWE: tel. 19282
(całą dobę)

ADMINISTRACJA OSIEDLA MŁODYCH
I KOCHANOWSKIEGO
ul. Gałczyńskiego 27, tel. 56 622 39 02

OSIEDLE LETNIA
ul. Witkowskiego 3, tel. 56 649 66 49

ADMINISTRACJA OSIEDLA CHROBREGO
I DEKERTA
ul. Wojska Polskiego 43/45,
tel. 56 623 13 20

ADMINISTRACJA OSIEDLA LELEWELA
I KOŁŁĄTAJA
ul. Lelewela 3, tel. 56 655 27 86,
56 655 27 77

ADMINISTRACJA OSIEDLA JAR
ul. Freytaga 18, tel. 56 637 17 00,
email: ao@msm.torun.pl

ODCZYTY WODOMIERZY „KERAM”
tel. 56 654 08 94

KLUB „KAMELEON”, ul. Tuwima 9
tel. 56 622 56 64

KLUB „SOBÓTKA”
ul. Wojska Polskiego 43/45, tel. 56 623 08 72

TVK, ul. B. Głowackiego 2,
e-mail: boa@tvk.torun.pl
Centrum Telefoniczne Abonentów,
tel. 649 66 66
Windykacja, tel. 56 640 27 07, 640 27 21
Reklama TVK, tel. 56 658 18 00
Redakcja, tel. 56 691 81 81

WYDAWCA:
Młodzieżowa Spółdzielnia
Mieszkaniowa w Toruniu
ul. Tuwima 9, 87-100 Toruń
tel. 56 622 41 15, 56 691 81 15
fax 56 622 59 15,
e-mail: naszesprawy@torun.tv

Redaktor Naczelny: Marek Zaborski
Reklama: tel. 693 970 280, 693 970 309

www.reklama.torun.pl

Za treść reklam i ogłoszeń Wydawca
nie odpowiada.